

Puntdevista 35. La trampa de la possible casella per escollir la llengua vehicular a l'escola (8/4/2018)

Aquesta mesura, que per sort no ha estat acceptada, la presenten els seus partidaris com una mostra de democràcia i de respecte al dret dels pares a escollir la llengua vehicular de l'escola, però resulta que això solament es planteja a Catalunya i pel que fa al castellà. Sembla, doncs, que d'entrada això no els pertoca a les famílies que en el País Valencià i a les Illes vulguin l'equivalent per a la seva llengua pròpia, el català en les seves variants corresponents. I ja no diguem pel que fa a les famílies no castellano-parlants que visquin en un territori on solament es reconeix l'oficialitat del castellà.

Aquesta petició de la casella, matisada darrerament pel partit polític que va néixer precisament per combatre la immersió lingüística catalana, limitant-la al període d'escolarització inicial, suposaria "*de facto*" la divisió dels alumnes en funció de la llengua amb la qual no solament es comunicarien els docents amb ells, sinó de la llengua amb que iniciarien la lecto-escriptura, i tot el que això comporta en l'avenç i la sistematització de l'aprenentatge.

La immersió lingüística va néixer precisament perquè els alumnes de parla no catalana aprenguessin el català oral, i així poder entrar en el coneixement de la llengua escrita des de l'inici de l'escolarització. Perquè per aprendre a llegir i escriure en una llengua primer cal dominar-la de manera oral. El castellà oral ja el dominen la gran majoria dels qui es beneficien de la immersió, sigui pel seu ús a casa o en el context ambiental. De qualsevol manera, aprendre la lecto-escriptura en castellà des del català és pedagògicament més fàcil que a l'inrevés, a més de la consideració dels factors ambientals esmentats i sobradament coneguts.

Privar els alumnes que no tenen el català com a llengua vehicular fora de l'escola del seu ús habitual en ella, és condemnar-los a que difícilment arribin a dominar-la degudament. És clar que això als qui combaten la nostra llengua els importa ben poc. N'hi hauria prou per demostra-ho si se'ls preguntés quantes accions han fet per defensar-la i preservar-la, tal com diu aquella Constitució que tant recolzen.

Com ja deia en un altre puntdevista (33), combatre la nostra llengua equival a combatre el nostre major signe d'identitat, quan el que molesta és precisament la diferència, el tenir una identitat pròpia en un estat que voldria la unitat en tots els àmbits, però a partir de la seva concepció ideològica i social. I no cal dir que els nostres alumnes, com tota la resta de ciutadans de Catalunya, ha de conèixer i emprar el castellà de manera adequada, a banda de quina sigui la seva llengua d'ús habitual. El nostre sistema educatiu s'encarrega bé que això succeeixi.

Ens hem d'alegrar, doncs, que de moment s'hagi pogut aturar l'atac contra el nostre sistema educatiu, orquestrat des de l'estat i els grups polítics i mitjans que el recolzen en aquest àmbit, perquè solament els sectaris i fanàtics poden dubtar de la consideració que es té vers els alumnes i famílies que són

conscients que el domini de la llengua pròpia del país és una font important d'integració social. I també felicitar-nos que el recolzament vers la nostra escola hagi estat molt ampli a casa nostra, conscients precisament d'aquesta conseqüència socialitzadora. Però no sempre ha estat així. Sense necessitat de fer retrets de cap tipus pel succeït en el passat, perquè la nostra història és la que és i, en tot cas, ens ha de servir per aprendre a no repetir els nostres errors, també cal fer justícia als fets succeïts i no intentar reescriure-la com interressi, com fan alguns.

Cal recordar que a finals del franquisme i en els primers anys de la transició política, fins a les primeres eleccions catalanes, el sector educatiu que s'alineava amb els partits marxistes i l'associació Rosa Sensat defensava el bilingüisme a l'escola: ensenyament la lectoescriptura en castellà als nens de parla castellana i en català als de parla catalana; al respecte, quan no hi havia dues aules diferenciades, es dividia la pissarra de l'aula en dues parts. Pel contrari, l'anomenat Consell Català d'Ensenyament, que aplegava en l'àmbit educatiu l'oposició no marxista al franquisme, defensà l'escola catalana en llengua i continguts, i la immersió lingüística. Precisament s'imposà aquest criteri perquè les primeres eleccions al Parlament les guanyà Jordi Pujol, que formava part d'aquell Consell, conjuntament amb polítics com Josep Pallach, Heribert Barrera, Joan Molins, Anton Cañellas, ...; així es creà, per exemple, el Servei d'Ensenyament del Català i s'introduí de manera generalitzada la immersió lingüística.

Cal fer justícia a aquests fets històrics demostrables, davant afirmacions, com les fetes per articulistes (Miró i Ardèvol, La Vanguardia 20/3/2017) i polítics, que diuen que la proposta de la immersió lingüística va sortir del partit socialista (congrés) i que van convèncer al president Pujol perquè l'apliqués. Certament, una vegada determinada pel govern, s'hi afegiren totes les forces polítiques del moment i gràcies a això ha estat un èxit. Llàstima que aquell consens no es pugui recuperar.

Quanta feina tenen els historiadors seriosos si volen reconstruir el passat amb objectivitat! Ara i sempre, els relats interessats es van imposant i acaben imperant sobre la realitat. Cal que posi exemples del moment actual?

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)